

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH QUẢNG NGÃI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 3160 /UBND-KGVX
V/v đề xuất nhiệm vụ và kinh
phí thực hiện Chương trình
tổng thể về phát triển văn hóa
Việt Nam trên địa bàn tỉnh
Quảng Ngãi giai đoạn
2023 – 2025

Quảng Ngãi, ngày 07 tháng 7 năm 2023

Kính gửi: Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Theo đề nghị của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại Công văn số 2185/BVHTTDL-KHTC ngày 02/6/2023 về việc đề xuất nhiệm vụ và kinh phí thực hiện Chương trình tổng thể về phát triển văn hóa Việt Nam giai đoạn 2023 – 2025; và đề xuất của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại Công văn số 1254/SVHTTDL-QLVH ngày 22/6/2023, UBND tỉnh Quảng Ngãi đề xuất nhiệm vụ và kinh phí thực hiện Chương trình tổng thể về phát triển văn hóa Việt Nam trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2023 – 2025, cụ thể như sau:

1. Đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia đặc biệt Văn hóa Sa Huỳnh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi

a) Sự cần thiết:

Văn hóa Sa Huỳnh, Văn hóa Đông Sơn, Văn hóa Đông Nam bộ là ba trung tâm văn minh ở thời đại kim khí, trong đó Văn hóa Sa Huỳnh phân bố trên dải đất miền Trung Việt Nam từ vùng Hà Tĩnh giao thoa với Văn hóa Đông Sơn đến vùng Bình Thuận. Trung tâm của Văn hóa Sa Huỳnh nằm ở các tỉnh Quảng Nam, Quảng Ngãi, phía Bắc Bình Định. Cư dân Văn hóa Sa Huỳnh làm nghề trồng trọt, đánh cá, đi biển; làm đồ trang sức, đồ gốm, kỹ thuật đúc thủy tinh, đặc biệt là tục chôn cất người qua đời trong những chum lớn thường tập trung ở các cồn cát ven biển và lan dần ra đảo gần bờ, minh chứng cho chủ quyền biển đảo của đất nước ta từ hơn một nghìn năm trước và có quan hệ giao thương với khu vực Đông Nam Á, Ấn Độ và Trung Hoa cổ đại.

Tỉnh Quảng Ngãi được xem là cái nôi của Văn hóa Sa Huỳnh với 26 di tích được khai quật trong số hơn 80 địa điểm được phát hiện và nghiên cứu. Trong đó, được phân bố chủ yếu ở phường Phổ Thạnh và xã Phổ Khánh, thị xã Đức Phổ. Từ khu mộ chum Sa Huỳnh, các nhà khảo cổ học người Pháp qua các đợt khai quật đã liên tục phát hiện các dấu vết của một nền văn hóa thời tiền sử, tìm thấy khoảng 500 mộ chum có chứa nhiều loại đồ tùy táng phân bố dọc các tỉnh duyên hải miền Trung, Đông Nam bộ và Tây Nguyên.

Từ những giá trị trên di tích khảo cổ học Văn hóa Sa Huỳnh đã được Văn hóa- Thông tin nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng là Di tích cấp quốc gia tại Quyết định số 3457-VH/QĐ ngày 5/11/1997 và được Thủ tướng Chính phủ xếp hạng Di tích quốc gia đặc biệt tại Quyết định số

1649/QĐ-TTg ngày 29/12/2022. Di tích gồm các địa điểm được khoanh vùng bảo vệ: địa điểm Long Thạnh hay còn gọi là Gò Ma Vương; địa điểm Phú Khương; địa điểm Thạnh Đức; Quần thể di tích Champa; địa điểm Đầm An Khê và lạch An Khê – sông Cửa Lỗ.

Từ khi xếp hạng đến nay, được sự quan tâm của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và từ nguồn ngân sách của tỉnh đã tiến hành khai quật các điểm di tích, đầu tư Dự án bảo tồn tại chỗ điểm khai quật; bố trí 1,8 ha đất để xây dựng Nhà trưng bày Văn hóa Sa Huỳnh với diện tích 1500m² và đầu tư con đường vào Nhà trưng bày Văn hóa Sa Huỳnh.

Theo Báo cáo số 05/BC-HĐDSVHQG ngày 24/10/2019 của Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia, các thành viên Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia đều thống nhất nhận định: *“Khu vực khoanh vùng bảo vệ di tích Văn hóa Sa Huỳnh, thị xã Đức Phổ là không gian sinh tồn, sinh thái nhân văn của cư dân Sa Huỳnh, tiếp nối là cư dân Chăm-pa và sau này là Đại Việt đã để lại nhiều di vật trong lòng đất và trên mặt đất khu vực này.... Đây là một không gian lịch sử, sinh thái văn hóa nhân văn quý hiếm, rất có giá trị, xứng đáng là di tích quốc gia đặc biệt và trong tương lai có thể trình UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa thế giới”*. Cũng theo ý kiến của Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia tại Báo cáo trên thì nên làm: *“Những con đường nội bộ, quy mô hẹp, trọng tải nhẹ để du khách ngắm cảnh biển, đầm An Khê và hình thành các con đường để du khách có thể đến thăm quan các di tích, làng nghề thủ công truyền thống, ruộng muối, đầm nước mặn...”*.

Để thực hiện được những ý kiến trên của Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia cần phải có nguồn lực lớn, trong khi đó, nguồn lực của tỉnh Quảng Ngãi còn hạn chế chưa thể đáp ứng được; đồng thời, nhằm bảo tồn, phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch theo định hướng của Đảng và Nhà nước, thì việc đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia đặc biệt Văn hóa Sa Huỳnh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi là cần thiết.

b) Các hạng mục cần đầu tư tu bổ, tôn tạo:

- Nâng cấp nhà trưng bày Văn hóa Sa Huỳnh, phường Phổ Thạnh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi thành Bảo tàng Văn hóa Sa Huỳnh.

- Tiếp tục khai quật khảo cổ học và phục dựng các điểm khai quật khảo cổ học để bổ sung, làm rõ hơn những giá trị của di tích và nhằm phục vụ khách tham quan.

- Đầu tư, phục dựng các điểm di tích Chăm-pa, Đại Việt trong khu vực khoanh vùng bảo vệ di tích đã được các cấp thông qua trong Hồ sơ khoa học để xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt nhằm phục vụ khách tham quan và nghiên cứu.

- Đầu tư các tuyến đường nội bộ trong khu vực khoanh vùng bảo vệ di tích để phục vụ dân sinh và khách du lịch.

c) **Kinh phí và nguồn ngân sách thực hiện nhiệm vụ:** Dự kiến tổng kinh phí khoảng 350 tỷ đồng, nguồn vốn đầu tư từ ngân sách Trung ương.

d) **Thời gian thực hiện:** Năm 2023- 2025.

2. Đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia Thành Châu Sa, xã Tịnh Châu, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi

a) Sự cần thiết:

Sách Đại Nam Nhất thống chí và Đại Việt Sử ký toàn thư từng ghi nhận sự tồn tại của Thành Châu Sa ở Quảng Ngãi có chu vi hơn 5 mẫu 5 sào, là thành vệ thành của Tam Ty đời Lê. Năm 1471, khi vua Lê Thánh Tông bình định thu phục Chiêm Thành đã đặt Đạo Thừa tuyên Quảng Nam (bao gồm Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Phú Yên) lỵ sở đóng tại Thành Châu Sa. Năm 1988, một người dân ở trong Thành Châu Sa nhặt được Ấn Tam ty thời vua Lê Thánh Tông, hiện nay Ấn được trưng bày tại Bảo tàng Lịch sử thành phố Hồ Chí Minh. Sau đó Thành Châu Sa đã được tiếp tục nghiên cứu vào năm 1993 và được Bộ Văn hóa -Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) công nhận là Di tích kiến trúc cấp quốc gia năm 1994.

Trong những năm qua, UBND tỉnh đã từng bước bảo tồn, tôn tạo di tích như đầu tư xây dựng bảng chỉ dẫn và bia giới thiệu nội dung di tích; tổ chức đo vẽ lại bản đồ số hóa và cắm mốc giới cho di tích.

Về việc tu bổ, tôn tạo, chống xuống cấp di tích được xếp hạng di tích Quốc gia Thành cổ Châu Sa, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có ý kiến tại Công văn số 4979/BVHTTDL-VP ngày 31/12/2021 về việc trả lời kiến nghị cư tri gửi tới Kỳ họp thứ 2, Quốc hội khóa XV: “Trong giai đoạn 2021 – 2025, trên cơ sở đề xuất của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ngãi, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính xem xét việc hỗ trợ kinh phí thực hiện tu bổ, tôn tạo, chống xuống cấp di tích được xếp hạng di tích quốc gia trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, trong đó có di tích Thành cổ Châu Sa”.

Việc thực hiện tu bổ, tôn tạo, chống xuống cấp di tích cần có sự đầu tư kinh phí lớn để bảo tồn và phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch trong không gian liên kết giữa các di tích quốc gia như núi Thiên Ấn và mộ Cụ Huỳnh Thúc Kháng, Khu Chứng tích Sơn Mỹ, Đền thờ Trương Định, Vụ thảm sát Bình Hòa, Địa đạo Đám Toái...; trong khi đó, nguồn ngân sách của địa phương chưa bảo đảm cân đối, bố trí cho công tác này; do đó, UBND tỉnh đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quan tâm hỗ trợ việc đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia Thành cổ Châu Sa trong giai đoạn 2023 – 2025 từ nguồn ngân sách Trung ương là rất cần thiết.

b) Các hạng mục cần đầu tư tu bổ, tôn tạo:

- Phục dựng một đoạn hào thành góc phía Tây Bắc.
- Phục dựng tháp canh ở góc bờ thành nội.
- Khai quật phục dựng kiến trúc nhà ở bên trong thành nội.

- Di dời mộ mã tại khu vực bờ ta-luy giáp với hào thành trả lại cảnh quan vẻ đẹp của thành Châu Sa.

- Làm đường nội bộ phục vụ dân sinh, khách tham quan xung quanh thành nội.

c) Kinh phí và nguồn ngân sách thực hiện nhiệm vụ: Dự kiến tổng kinh khoảng 150 tỷ đồng, nguồn vốn đầu tư từ ngân sách Trung ương.

d) Thời gian thực hiện: Năm 2024 – 2025.

(Đính kèm theo Phụ lục Nhiệm vụ và kinh phí Chương trình tổng thể về phát triển văn hóa Việt Nam giai đoạn 2023 – 2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi).

Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ngãi kính đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quan tâm xem xét, hỗ trợ ngân sách Trung ương để tỉnh thực hiện Chương trình tổng thể về phát triển văn hóa Việt Nam trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2023-2025./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Tỉnh ủy;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- CT, PCT UBND tỉnh;
- Vụ Kế hoạch – Tài chính (Bộ VH-TT-DL);
- Các Sở: Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư;
- VPUB: C, PCVP(KGVX), KTTH, CBTH;
- Lưu: VT, KGVX.Ngoc506

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Trần Hoàng Tuấn

PHỤ LỤC

NHIỆM VỤ VÀ KINH PHÍ CHUÔNG TRÌNH TỔNG THỂ VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2023-2025

TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NGÃI

(Kèm theo Công văn số 346/UBND-KGVX ngày 07 tháng 7 năm 2023 của UBND tỉnh Quảng Ngãi)

Đơn vị: tỷ đồng

STT	Nhiệm vụ	Tổng kinh phí	NS Trung ương			NS địa phương			Nguồn vốn khác (xã hội hóa, tài trợ, viện trợ)
			Tổng NS TW	Vốn Đầu tư	Vốn SN	Tổng NS ĐP	Vốn Đầu tư	Vốn SN	
1		3	4	5	6	7	8	9	10
	TỔNG CỘNG	500,0	500,0	500,0					
I	Bảo tồn, phát huy bền vững các giá trị văn hóa của dân tộc								
1	Đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia đặc biệt Văn hóa Sa Huỳnh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi.	350,0	350,0	350,0					
2	Đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia Thành Châu Sa, xã Tịnh Châu, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi.	150,0	150,0	150,0					

Faint, illegible text or markings at the bottom center of the page, possibly a signature or a small stamp.